

Bu Sayıda...

Göç, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. Günümüz toplumlarında ise özellikle savaşlar, ekonomik krizler ve çeşitli olumsuzluklar yüzünden sıklıkla duymakta olduğumuz bir mesele olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Suriye İç Savaşı dolayısıyla Türkiye kamuoyunda daha fazla duymaya başladığımız göç kelimesi, iç politikada da hararetli tartışmalara yol açmaktadır. Hatta sadece göç karşıtlığı üzerine kurulu, ırkçı söylemlere varan retorik üreten STK ve siyasal partiler de karşımıza çıkmaktadır. Bunlar genelde Avrupa'daki muadillerine benzer göçmen karşıtı söylemleri kullansa da Türkiye toplumu açısından yeni alışmaya başlanılan bir politika tarzını yansıtmaktadırlar. Tabii ki göç olgusuna ve göçmenlere olumsuz bakmayan grup ve siyasal hareketlerin de varlığından söz etmek gerekir. Gerek sivil toplum düzleminde gerekse de siyasal düzlemde kendisinin ve ailesinin can güvenliği sağlanamamasından ötürü evlerinden göç etmek zorunda kalmış olan insanlara yönelik ılımlı yaklaşan gruplar da mevcuttur.

Göçler sebeplerine göre sınıflandırılabilirler. Genellikle savaşlar gibi can güvenliğinin tehlikede olduğu göç tipi zorunlu göç olarak tasnif edilmektedir. Hayat standartlarının daha yüksek olduğu gelişmiş ülkelere, daha iyi yaşam koşullarına sahip olmak için yapılan göçler ise gönüllü göç kapsamında değerlendirilmektedir. Bunların dışında iç ve dış göç, kalıcı ve geçici göç gibi sınıflandırmalar da mevcuttur. Göç, yalnızca siyasal tartışmalarda bir tema olarak değil, sanattan edebiyata, iktisattan organize suçlara kadar birçok alanda karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle, insanlık tarihi devam ettikçe varlığını sürdüreceği merkezi temalardan biri olmaya devam edecektir.

Göç, yalnızca göçmenler üzerinden değerlendirilebilecek bir mesele değildir. Göçmenler kadar, göç edilen coğrafyada yerleşik unsurlar üzerinde de ciddi etkiler bırakmaktadır. Bu yüzden sosyolojinin temel araştırma konularından biri halini alan göç olgusu, çok boyutlu olarak ele alınması gereken sonuçları itibariyle uzun soluklu bir sosyolojik dönüşümün yansıması olarak değerlendirilebilir. Suriye’den gelen ve sayıları milyonlarla ifade edilen göçmenler ve son olarak Taliban’dan kaçıp çeşitli yollardan ülkemize gelen Afganlar göz önüne alındığında özellikle bir geçiş noktası olduğumuzu da göz önünde bulunduracak olursak uzun yıllar göç meselesinin Türkiye’de siyasal ajandanın vazgeçilmez tartışmalarından biri olacağı kaçınılmaz olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle bu sayımızda göç meselesine odaklanmaktayız.

Tezkire Dergisi olarak böyle merkezi bir tema çerçevesinde kurgulanmış olduğumuz 81. Sayımızı, Toplumsal Beden, Göç ve Sosyoloji adı altında yayınlamaktayız. Sayımız Gündem yazıları, Araştırma Makaleleri, Söyleşi ve Kitap İncelemesi & Tanıtım, Değini bölümleri olmak üzere dört kısımdan oluşmaktadır.

Toplumsal Beden, Göç ve Sosyoloji sayımızın gündem bölümünde toplam üç yazı bulunmaktadır. Bunların ilki Yasin Aktay’ın “Göçün Sosyolojik ve Siyasal Sonuçları Üzerine Bir Değerlendirme” adlı yazısıdır. Bu çalışmada Aktay, özellikle Türkiye’ye Suriye’den gelen yoğun göçün toplumsal ve siyasal açıdan değerlendirmesine yapmaktadır. Diğer gündem yazısı olan “Göç ve Edebiyat Üzerine Mülhazalar” adlı çalışmada Muhammed Hüküm, göç ve edebiyat ilişkisi üzerine yoğunlaşmaktadır. Gündem bölümünün son yazısı Kerim Alptekin’in “Kamusal Maneviyat” adlı yazısıdır.

Bu sayımızda toplam dokuz tane araştırma makalesi bulunmaktadır. Yahya Aydın, “Göç-Kentleşme Kısacasında Hafıza ve Ev İlişkisi Üzerine Bir Değerlendirme” adlı çalışmasında kentleşme ve bir mekân olarak ev bağlamında göç olgusunu irdelemektedir. Muhammed Sinan Karabıyık, “Göç Sosyolojisi Çalışmalarına Dair Eleştirel Sosyolojik Bir Yaklaşım” adlı çalışması bu bölümün bir diğer araştırma makalesidir. Şeyma Tamer’in “Toplumsal Hafıza Bağlamında Berlin

ve Batı Şeria Duvarlarındaki Çizimlerin Politik Okuması” adlı çalışmasında şehirlere kurulan duvarların siyasal anlamları üzerine tahlil gerçekleştirmektedir. Adem Üstün Çatalbaş, “Venezuela’nın Bitmeyen Siyasi Krizi ve Latin Amerika’nın Göç Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme” adlı çalışmasında Güney Amerika özelinde göç meselesini tartışmaktadır. Mesut Emre Balcı, “Zorunlu Göç: Kimlik, Aidiyet ve Uyum Çerçevesinde Bir Değerlendirme” adlı araştırmasında Türkiye’ye göç eden Suriyelilerin kimlik ve aidiyet bağlamında kendi kültürleriyle var olabilmeleri üzerine odaklanmaktadır. Zeynep Badem ise “Yemen Edebiyatında Göç: Muhammed Abdulveli’nin Romanları” adlı çalışmasında Yemenli yazarın göç üzerinden kurgulamış olduğu romanları incelenmektedir. Betül Karakoyunlu & Müşerref Yardım “Oryantalizm ve Ötekilik: Doğulu Müslüman Kadın İmgesi” adlı makalede, Oryantalizm ve ötekilik’in bilgi-iktidar ilişkisinden hareketle Doğu’ya ait din, kültür ve tarihin yanı sıra Doğulu imajına vurgu yapılmıştır. Lala Naghiyeva, “Azerbaycan’da Zorunlu Göç: Füzuli Örneği” adlı yazısında zorunlu göçün Azerbaycan-Ermenistan gerilimi kaynaklı oluşturmuş olduğu sorunları tahlil etmektedir. Abdülkadir Sarıbay, “Fırat Kalkanı Bölgesine Göç Edenlere Uygulanan Sosyal Politika Uygulamaları” adlı makalesinde göçmenler üzerinde uygulanan sosyal politikaları irdelemektedir.

Söyleşi bölümümüzde Hande Ustamahmut ve Esra Aydemir, Yusuf ADIGÜZEL ile göçe tarihsel bir perspektifle beraber çok farklı açılardan yaklaşan bir söyleşi gerçekleştirmektedirler.

Son olarak kitap kitap incelemesi, Tanıtım ve Değini bölümünde üç değerlendirme yer almaktadır. İlk olarak Davut Topci, Betül Ok Şehitoğlu’nun “Göç-Hafıza-Mekân: Fenomenolojik Bir Araştırma” adlı eserini tahlil etmektedir. Daha sonra Büşra Eski yazıcı, “Doğuş Şemşek’in Ulusaşırı Kimlikler: Londra’da Kıbrıslı Türk, Kürt ve Türk Göçmen Çocukları” adlı eserini incelemektedir. Son olarak Yunus Süleymanoğlu, Tuba Baykara ve Ercan Kaçmaz editörlüğündeki “Bridging Cultures- Representattion of Minorities in English and American Litreature” adlı kitabı tahlil etmektedir.